

Literatuur:

Prenzlauer Berg-Szene

Op weg naar het einde, DDR 1976-1989

Rond 1985 kwam het socialistische systeem in de DDR verder onder druk te staan. Er diende zich nu een generatie schrijvers aan die absoluut geen binding had met de socialistische idealen. Deze Prenzlauer Berg-Szene, genoemd naar een wijk in Oost-Berlijn, was van groot belang voor de ontwikkeling van de nieuwere DDR-literatuur.

De schrijvers die elkaar in de Berlijnse wijk Prenzlauer Berg ontmoetten, hadden verschillende achtergronden. Even verschillend was de kwaliteit van hun werk. De schrijversgroep zocht samen naar een nieuw taalgebruik. De ambitie om te publiceren en naam te maken was nauwelijks aanwezig. De schrijvers droegen hun werk aan elkaar voor en hielden zich afzijdig van de maatschappij. Ze gingen geheel op in de inhoud en esthetische waarde van hun eigen literatuur.

De Oost-Duitse communistische partij SED zag een bedreiging in de maatschappelijke afzijdigheid van deze autonome kring schrijvers. De Partij kreeg geen vat op het denken en schrijven van de eigenzinnige auteurs. De schrijvers van Prenzlauer Berg richtten hun aandacht op het Westen. Dit was een fundamenteel verschil met eerdere Oost-Duitse schrijvers. Die hadden weliswaar kritiek op de socialistische staat, maar bleven loyaal aan het socialistische gedachtegoed.

Na de val van de Muur bleek dat enkele auteurs een pijnlijke dubbelrol hadden gespeeld binnen de literaire oppositiegroepering als informant van de Stasi, de Oost-Duitse geheime dienst. Desondanks ondermijnde de Prenzlauer Berg-Szene de stabiliteit van het socialistische regime. De jongste generatie liet haar stem duidelijk horen en stond open voor Westerse ideeën.

Door de maatschappelijke afzijdigheid en de wisselende kwaliteit van hun werk zijn maar weinig schrijvers van de Prenzlauer Berg-Szene bekend gebleven. De enigen die hun naam wisten te vestigen waren Sascha Anderson en Bert Papenfuß.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/490/prenzlauer-berg-szene>